

Bijlage Voorjaarsbrief 2020 : Toelichting mutaties

Financiële gegevens tabel 2

1. Ontwikkeling sociaal domein

In onderstaande tabel zijn de financiële ontwikkelingen opgenomen. De totaalbedragen komen overeen met het totaal van de opgenomen financiële gegevens met betrekking tot sociaal beleid in de tabellen 2 en 3. In de raadsbrief is, in verband met het opschuiven van het meerjarenperspectief in de begroting voor 2021, rekening gehouden met de jaarschijf 2024. Onderstaande tabel is opgesteld tot en met de jaarschijf 2023. Voor de jaarschijf 2024 zijn de bedragen van de jaarschijf 2023 doorgetrokken evenwel met de autonome jaarlijkse verhoging voor indexatie met betrekking tot Wmo- en leerlingenvervoer, respectievelijk € 30.000 en € 26.400.

Onderwerp	2020	2021	2022	2023
Cultuur				
Bibliotheek	€ 80.500	€ 0	€ 0	€ 0
Burgerparticipatie				
Beleidsplan Ouderen	pm	pm	pm	pm
Wmo (Oude taken)				
Eigen bijdrage Wmo HH/ BG	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Wmo Huishoudelijke hulp (lasten)	€ 750.000	€ 837.660	€ 837.660	€ 837.660
Wmo Huishoudelijke hulp (baten)	pm	pm	pm	pm
Wmo Sociaal Domein (nieuwe taken)				
Beschermd Wonen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Veilig Thuis (lasten)	€ 129.896	€ 0	€ 0	€ 0
Veilig Thuis (baten)	pm	pm	pm	pm
Wmo Ondersteuning	pm	pm	pm	pm
Wmo Vervoer	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Struc. Indexatie Wmo Vervoer	€ 0	€ 30.000	€ 60.000	€ 90.000
Jeugd				
Spoed voor Jeugd	€ 46.375	€ 185.300	€ 191.200	€ 191.200
Verwachte opbrengsten Spoed voor Jeugd		-€ 135.000	-€ 372.000	-€ 558.000
Prijsindexatie Gecertificeerde ins	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Onderwijs				
Leerlingenvervoer	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Structurele indexatie leerlingenvervoer		€ 26.400	€ 52.800	€ 79.200
Buurtsportcoach St. Ultiem	€ 90.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal aan nieuwe ontwikkelingen	€ 1.356.271	€ 1.284.360	€ 1.109.660	€ 980.060

Huishoudelijke hulp

Medio 2019 hebben we geconstateerd dat er door de invoering van het abonnementstarief een grotere toename te zien is in de vraag naar huishoudelijke hulp, dan dat we verwacht hadden in 2019. Door deze structurele hoger gebruik van deze voorziening, zal de begroting moeten worden opgehoogd met € 248.000. De stijging van het gebruik is te verklaren doordat 29,1 % van de toename ontstaat door mensen met een inkomen van meer dan €100.000 per jaar. Op dat moment was de begroting voor 2020 al opgesteld en is deze toename dus nog niet meegenomen in de begroting 2020 voor de huishoudelijke hulp.

De toename van huishoudelijke hulp zet in 2020 door. Om dit te corrigeren zal de stijging van 2019 op het beschikbare budget van 2020 moeten worden gecorrigeerd met € 186.800. Naast deze stijging in 2020 verwachten we in 2020 ook nog een gemiddelde stijging van 60 gebruikers in 2020. De toename vlakt wel wat af maar voor 2020 moeten we wel rekening houden met een verhoging van €225.000. Tevens heeft er per 1 juli een indexering van de tarieven plaatsgevonden, de begroting 2020 zal met € 87.660 moeten worden opgehoogd en structureel vanaf 2021 met € 175.320. Al met al verwachten we gezien bovenstaande een tekort in 2020 van €750.000 op de huishoudelijke hulp. Vanaf 2021 verwachten we een structurele uitzetting van € 837.660.

Veilig thuis

De Groninger gemeenten hebben gezamenlijk besloten om incidenteel extra middelen voor Veilig Thuis beschikbaar te stellen in 2020. Voor de hele provincie worden er € 1.244.000 extra middelen beschikbaar gesteld. Het aandeel van Midden-Groningen bedraagt € 129.896 boven op de structurele bijdrage. Dit betekent een eenmalige uitzetting van het budget in 2020. Inmiddels heeft het Rijk bekend gemaakt om vanaf 2020 extra middelen structureel ter beschikking te stellen voor alle Veilig Thuisorganisaties.

WMO vervoer

Ieder jaar worden de kosten voor het doelgroepenvervoer geïndexeerd volgens de NEA-index. Recentelijk zijn de indexatiecijfers voor 2020 bekend geworden. In 2020 worden de kosten met 6,7% geïndexeerd. Er is in de begroting 2020 geen structurele indexatie verwerkt. Doordat er geen indexatie is verwerkt in de begroting 2020 levert dit een uitzetting voor Wmo vervoer van bijna € 80.000 op. Het voorstel is om structureel 3,0% indexatie op te nemen voor deze kosten.

Spoed voor Jeugd

In 2018 is met de aanbieders van crisishulp en gemeenten een gezamenlijk traject gestart voor een betere organisatie van de crisishulpverlening. Aanleiding waren knelpunten in de uitvoering, zorgen over de continuïteit van de toegang tot de crisishulp en de forse toename op de uitgaven van de vervolgkosten na crises. In 2019 is een plan tot stand gekomen voor de organisatie van een nieuw model voor een Integrale Crisisdienst. Dit model wordt door alle partijen onderschreven.

Het plan is verder onderbouwd met een businesscase Integrale Crisisdienst. In de businesscase zijn de kosten en baten van de vernieuwde werkwijze in de Integrale Crisisdienst in kaart gebracht: in de eerste jaren wordt een voorinvestering wordt gevraagd. De regionale voorinvestering bedraagt

voor 2020 € 1.107.500, voor 2021 € 2.123.700 en voor 2022 en verder € 2.022.000. Het aandeel in de voorinvestering voor Midden-Groningen (12,28%) bedraagt voor 2020 € 46.375, voor 2021 € 185.300. Vanaf 2021 zal een bijdrage van structureel € 191.200 worden gevraagd. In de businesscase staan hier te verwachten baten tegenover, in de vorm van kostenverlagingen die vanaf 2021 hoger zijn dan de extra kosten.

Prijsindexatie gecertificeerde instellingen

Binnen de jeugdbescherming heeft met name JB Noord te kampen met organisatorische en financiële vraagstukken. Dat heeft geleid tot onacceptabele wachttijden. De Inspectie heeft dit onderzocht en JB Noord een aanwijzing gegeven. De brief van de minister was mede gebaseerd op de bevinding van de inspectie bij deze organisatie. Een van de oorzaken van de problemen zijn de te lage tarieven voor jeugdbeschermingstrajecten. De Groninger gemeenten zijn met het bestuur van JB Noord tot overeenstemming gekomen dat de tarieven met 17,5% worden verhoogd. Deze tariefsverhoging voeren we ook door bij de andere gecertificeerde instellingen (Willem Schrikker Groep en Leger des Heils). Aan de beschikbaarstelling van hogere tarieven hebben we de voorwaarde verbonden dat er een door de gemeenten goedgekeurde verbeterplan wordt uitgevoerd.

De tariefverhoging van 17,5% is per 1 januari 2020 ingegaan. Deze 17,5% wordt deels gevormd door een loon- prijsbijstelling van 6,5% ten opzichte van het prijspeil januari 2018. Voor onze gemeente betekent dit een extra uitgave van € 200.000.

Leerlingenvervoer

Ieder jaar worden de kosten voor het doelgroepenvervoer geïndexeerd volgens de NEA-index. Recentelijk zijn de indexatiecijfers voor 2020 bekend geworden. In 2020 worden de kosten met 6,7% geïndexeerd. Er is in de begroting 2020 geen structurele indexatie verwerkt. Doordat er geen indexatie is verwerkt in de begroting 2020 levert dit een uitzetting voor leerlingenvervoer van bijna € 60.000 op. Het voorstel is om structureel 3,0% indexatie op te nemen voor deze kosten.

Buurtsportcoach

Stichting Ultiem heeft naast de reguliere inzet van vakonderwijs extra vakleerkrachten in dienst in het kader van eerder gemaakte afspraken over sportstimulering vanuit een gemeentelijke regeling voor de inzet van combinatie functionarissen. Tijdens het traject 'Verzelfstandiging openbaar onderwijs Hoogezand-Sappemeer' zijn er tussen de gemeente en stichting Ultiem afspraken gemaakt over de financiële afwikkeling. De afspraken die gemaakt zijn ten aanzien van de bekostiging van de combinatiefunctionaris zijn echter niet goed vastgelegd waardoor er een misverstand is ontstaan over de bekostiging van de extra vakleerkrachten. Er worden nieuwe afspraken gemaakt met Ultiem over het afbouwen van de regeling. Voor het schooljaar 2020 zal de gemeente voor het laatste jaar de kosten van de extra vakleerkrachten vergoeden voor een bedrag tussen de €52.500 en € 90.000. Hiervoor is geen dekking in de begroting 2020. Dit betekent een uitzetting van budget in 2020.

2. Beleidsplan wegen

Conform raadsbesluit wordt een financiële uitwerking gemaakt van scenario 1 en de consequenties hiervan op het meerjarenperspectief. Deze uitwerking zou worden meegenomen in de voorjaarsnota 2020, maar wordt nu, door het vervallen van de voorjaarsnota 2020, apart toegezonden aan de raad. De financiële effecten van deze uitwerking bedragen vanaf 2021 € 600.000 per jaar.

NB: de jaarschijf 2020 in de tabel is gecorrigeerd in tabel 9 (Totaal mutaties)

3. Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet gaat landelijk in op 1 januari 2022. Alle overheden in Nederland moeten dan kunnen werken volgens de nieuwe wet. In Midden-Groningen is er voor gekozen om naast de verplichte wettelijke onderdelen een aantal andere zaken te gaan voorbereiden die in het maken van keuzes en in de uitvoering van het dagelijks werk tijd en daarmee kosten gaan schelen. Voor de implementatie van de Omgevingswet moet er voor 2020 en 2021 een bedrag van € 250.000 worden gereserveerd in de begroting.

4. Kadeversterking Steendam Tjuchem

Het waterschap Hunze en Aa's, de gemeente Midden-Groningen en inwoners van Steendam en Tjuchem werken samen aan het project Kadeversterking Afwateringskanaal Steendam-Tjuchem. Deze nauwe samenwerking heeft geleid tot versterkingsaanpak van de kade. Naast het garanderen van de waterveiligheid, was de alternatieve ontsluiting van de percelen een grote uitdaging voor de partijen.

Gezamenlijk is een voorkeursalternatief uitgewerkt. Op basis van dit voorkeursalternatief worden de benodigde procedures opgestart. Er is een wijziging van het bestemmingsplan nodig en het waterschap moet een projectplan vaststellen. De inzet is er op gericht om in het tweede kwartaal van 2021 te starten met de uitvoering van de kadeversterking.

Op basis van de huidige gegevens is een ruwe doorrekening gemaakt van de toekomstige kapitaallast gemaakt. De kapitaallast wordt circa € 120.000,- per jaar. Door gebruik te maken van projectfinanciering bij de BNG kunnen de rentelasten op basis van de huidige rentetarieven beperkt worden met ca. 12.000 per jaar.

5. Openbare orde en veiligheid, versterking financiële positie

In de Raadsbrief van 29 januari 2020 met betrekking tot de "Update financiële situatie in relatie tot de voorjaarsnota 2020" zijn in het meerjarenperspectief voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van OOV- met name voor extra inzet van middelen ter bestrijding van criminaliteit in Midden-Groningen- en verbetering van de financiële positie stelposten opgenomen.

Financiële gegevens tabel 3

A. Sociaal beleid

Zie toelichting Ontwikkeling Sociaal Domein , tabel 2.

B Bijzondere bijstand

In vergelijking met het vorig jaar is er in het eerste kwartaal ongeveer € 24.000 meer uitgegeven aan bijzondere bijstand. Het vorig jaar is de begroting fors overschreden en de begroting is voor dit jaar niet gewijzigd. Dit betekent dat we opnieuw een forse

begrotingsoverschrijding kunnen verwachten. Op basis van de uitgaven bijzondere bijstand in de eerste 3 maanden van dit jaar zou dit een bijstelling vergen van € 295.000.

	uitgaven	geraamd	nadeel
uitgaven 2019	2.080.000		
verwachte meer uitgaven 2020 t.o.v. 2019	100.000		
totaal	2.180.000	1.885.000	295.000

De toename ten opzichte van 2019 komt voor ongeveer 50% op conto van beschermingsbewind. Voor het overige is het een toename van meerdere onderdelen van bijzondere bijstand. De verwachting is dat meer mensen als gevolg van de genomen maatregelen ter bestrijding van het COVID-19 virus in de financiële problemen zullen komen. De gevolgen hiervan is op dit moment niet te prognosticeren maar een afname van de bijzondere bijstand wordt zeker niet verwacht.

C Buigbudget

De uitkering met betrekking tot het Buigbudget is voor 2020 voorlopig vastgesteld. Ten opzichte van de begrotingsraming is dit een nadeel van € 1.312.842. In september/oktober 2020 wordt de uitkering definitief vastgesteld. De verwachting is dat door een toename van het aantal aanvragen/uitkeringen de vaststelling zal leiden tot een lager nadeel. Vooralsnog wordt de begroting 2020 qua baat afgeraamd met € 900.000 en in de risicoparaagraaf wordt het restant van het (voorlopig) nadeel ad € 412.842 opgenomen.

D Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio

Bij de accountantscontrole van de jaarrekening 2019 van de Veiligheidsregio Groningen (VRG) is gebleken dat er een voorziening getroffen moet worden voor de verwachte kosten van het Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) ter waarde van ca € 15 miljoen. Dit kan niet binnen de bestaande reserves van de VRG opgelost worden, dus zal de deelnemersbijdrage incidenteel verhoogd moeten worden. Het exacte bedrag hangt af van de manier waarop in de meerjarenbegroting van de VRG wordt omgegaan met de jaarlijkse FLO kosten van ca € 1 miljoen. Ingeschat wordt dat het eenmalige nadeel voor Midden-Groningen tussen € 0,8 miljoen en € 1,4 miljoen zal bedragen.

In het meerjarenperspectief 2020-2024 gaan wij uit dat de deelnemersbijdrage van Midden-Groningen gedurende 4 jaar (2020 tot en met 2023) met maximaal € 350.000 toeneemt. Op deze wijze komt € 1,4 miljoen beschikbaar voor vereffening van de nadelige algemene reserve van de Veiligheidsregio.

Deze mutatie inclusief die van andere gemeenschappelijke regelingen zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Gemeenschappelijke regelingen	2.020	2.021	2.022	2.023	2.024
Wedeka	0	-49.000	-319.000	-352.000	-372.000
Veiligheidsregio: extra bijdr nad alg res	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000	0
GGD: 4% verhoging inwonersbijdrage	0	-76.800	-76.800	-76.800	-76.800
ODG : bijstelling deelnemersbijdrage	0	18.742	18.742	18.742	18.742
	-350.000	-457.058	-727.058	-760.058	-430.058

E Belastingen, hogere opbrengst OZB

Op basis van kohieren tot en met 30 april 2020 is er € 612.000 meer aan aanslagen opgelegd. Deels komt dit doordat de waardeontwikkeling hoger is dan was geschat. Uitgaande van verminderingen wordt verwacht dat het netto voordeel ten opzichte van de begrotingsraming € 500.000 bedraagt. Dit voordeel is structureel.

Financiële gegevens tabel 6a en 6b Algemene uitkering gemeentefonds

Tabel 6a : Ontwikkeling accres, afrekening Bcf plafond en ontwikkeling uitkeringsbasis

Het accres 2019 is definitief vastgesteld. Het definitieve accres is gebaseerd op de realisatie van de rijksbegroting 2019. Het definitieve accres betekent een positieve bijstelling van ten opzichte van de septembercirculaire 2019. Dit komt doordat de accresrelevante uitgaven over 2019 gestegen zijn ten opzichte van septembercirculaire. Deze ontwikkeling is het gevolg van een combinatie van onderuitputting, meevallers en beleidsmatige intensiveringen zoals de aanvullende middelen die in 2019 zijn uitgetrokken voor de stikstofproblematiek en het onderwijs.

Het accres in 2020 valt per saldo hoger uit door hogere uitgaven bij het Rijk in 2019 en 2020. De accrestranche 2020 is licht negatief omdat de accresrelevante rijksuitgaven (ARU) in 2019 meer gestegen zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2019 dan de uitgaven in 2020. Als de trapop in 2019 iets hoger wordt, wordt de trap-op in 2020 automatisch wat lager. In 2020 zijn er verschillende mutaties in de rijksuitgaven zoals de hoger bijgestelde loon- en prijsontwikkeling en een aantal beleidsmatige plussen en minnen. Per saldo stijgt de ARU hierdoor licht.

Het BCF heeft in 2019 minder uitgekeerd dan mogelijk was onder het plafond. Het aandeel van gemeenten in de ruimte is daardoor toegenomen. Identiek aan de werkwijze bij het accres vindt de definitieve afrekening over 2019 plaats in 2020.

De mutaties met betrekking tot de uitkeringsbasis zijn een gevolg van wijziging van de aantallen in de maatstaven.

Tabel 6b: Ontwikkeling taakmutaties

Financiële consequenties meicirculaire 2020	2020	2021	2022	2023	2024
1. Meicirculaire exclusief taakmutaties					
- Accessen	133	535	1.189	463	-265
- Afrekening BCF 2019	133				
- Ontwikkeling uitkeringsbasis	413	224	176	134	29
Totaal a.	679	759	1.365	597	-236
2. Meicirculaire, taakmutaties					
- Integratie-uitkering voorgedij 18+ (vm jeugd)	105	-391	-391	-391	-391
- Integratie-uitkering participatie - WSW	462	459	459	473	363
- Integratie uitkering inburgering	121	86	193	212	212
- Pilot veranderopgave inburgering	275				
- Diverse kleine mutaties	-80	-27	-26	-24	-69
Totaal	883	127	235	270	115
- Af (beschikbaar houden voor uitvoering van de taken):					
- Integratie uitkering inburgering	-121	-86	-193	-212	-212
- Pilot veranderopgave inburgering	-275				
Totaal b. te verreken met de algemene middelen	487	41	42	58	97
Totaal effect meicirculaire (a+b)	1.166	800	1.407	655	-139

Toelichting Taakmutaties

Integratie-uitkering voorgedij 18+

De integratie-uitkering Voogdij 18+ kent een systematiek waarbij op basis van historisch zorggebruik (t-2) per gemeente gemiddelde dagprijzen worden vermeningvuldigd met het aantal zorgdagen. Daarmee wordt - ondanks de beperking van gegevens die twee jaar terug gaan - zo goed mogelijk aangesloten bij de actuele kostenverschillen tussen gemeenten. Er zijn nieuwe gegevens (jaar 2019) voor Voogdij 18+ beschikbaar gekomen welke gebruikt

zijn voor de verdeling van de bedragen voor 2021. Zoals gebruikelijk worden de nieuwe bedragen ook doorgetrokken in latere jaren. Voor onze gemeente betekent dit dat we met ingang 2021 een lagere integratie uitkering ontvangen van circa € 391.000. De integratie uitkering 2020 is naar boven bijgesteld met circa € 105.000 o.a. als gevolg van loon- en prijsbijstelling. In de nieuwe bedragen vanaf 2021 is rekening gehouden met de loon- en prijsbijstelling 2020.

Integratie-uitkering participatie - WSW

De verdeling van de integratie-uitkering wijzigt in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de WSW middelen. Deze is gebaseerd op de geraliseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie 2019 (gemeten in standardeenheden (SE) per gemeente) en de blijfkansen voor de jaren 2020 en verder. Daarnaast wijzigt de omvang van de integratie-uitkering door toekenning van loon- en prijsbijstelling 2020. Voor onze gemeente betekent dit vanaf 2020 een hogere uitkering van circa € 460.000 aflopend naar circa € 360.000 in 2024.

Inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. De benodigde middelen voor de kosten van de inburgeringsvoorzieningen worden verstrekt via een specifieke uitkering van het ministerie van SZW. Gemeenten ontvangen via de algemene uitkering een vergoeding voor de incidentele (2020) en structurele uitvoeringskosten (m.i.v.2021). Voor onze gemeente betekent dit voor 2020 een incidentele vergoeding van circa € 121.000 en met ingang van 2021 een structurele vergoeding van circa €86.000 oplopend naar circa € 212.000 in 2023.

Pilot veranderopgave inburgering

In totaal 27 gemeenten ontvangen een bijdrage in verband met het pilotprogramma Veranderopgave inburgering. Het ministerie van SZW initieert in aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel een pilotprogramma om lessen op te halen voor de verdere inrichting van een adaptief inburgeringsstelsel en gemeenten voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe wet. Onze gemeente ontvangt voor deze pilot in 2020 en bedrag van € 275.000.

Diverse kleine taakmutaties

Voor een aantal taken vinden geringe verrekeningen plaats die leiden tot een iets lagere algemene uitkering. Het betreft o.a. decentralisatie-vergoeding maatschappelijke begeleiding en de suppletie uitkering sociaal domein.

Financiële gegevens tabel 10: Ontwikkeling algemene reserve

Afwikkeling Gouden Driehoek

Met de aankoop van 5,3 ha grond ontstaat een nadelig effect van € 174.000. Hiervoor is geen dekking in de begroting. Voorgesteld wordt het nadeel te dekken uit de algemene reserve.